

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputatio || excellentium. D. doctoru[m] Iohannis Eccij &
|| Andre[a]e Carolostadij q[uae] cepta est Lipsi[a]e ||
XXVII. Iunij. An. M.D.XIX.**

**Eck, Johannes
Karlstadt, Andreas**

[Erfurt], 1519

VD16 E 320

Hora secunda Martinus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-32477

de primatu Petri. Unde circa illam conclusionem si aliquando acerbius et durius
quidam loquutus sum contra reueren: patrem. nollem arbitrum in personam
suam dictum. sed causa ipsa que vertit tam pregnans et necessaria mihi vides
batur. vt verba aliqui acriter essent vtenda. In reliquis conclusionibus: Eccliam
semper explem in modestia. vnde et ego istam conclusionem volo finire in p[ar]te. q[uo]d
reperem s. Petru[m] primatu[m] totius ecclesie a Christo renuisse ex p[ro]missio[n]e et facta
Hartb[ur]g. sicut intelligit Hiero: Ambro: Cypri: et alij. ex no[m]inatione q[uo]d primus
no[m]inatur Hartb[ur]g. i. scdm glossam ibide[m]. Ex solutio[n]e tribuit Hartb[ur]g. 7. vbi soli
ipse fuit equiparatus Christo. scdm Aug: et Amb: Ex eo q[uo]d Christus rogauit
pro fide eius indefectibili. et iussit eum p[ro]firmare fratres Lu: 22. scdm Chrysost[omum]
et sanctu[m] Leonem. q[uo]d pastor omnium Christi constitutus est Iohannis vlti: scdm
Chrysost[omum] et Grego: q[uo]d Christus ait ad Petru[m] sequere me. non solum s[ed] genere
martyrii sed et ordine magisterij. scdm Theophila: q[uo]d solus iussus est Petrus
venire sup[er] mare ad Christu[m]. vt sic mundus per mare designatus totus et sub
secus scdm Bernbarthoe Const: ad Eugen: et per alia sup[er]ius adducta reputo
conclusionem illam a tot s. patrib: et nouissime a concilio Constan: p[ro]baram esse
veram. nolo tamen inniti p[ro]p[ter]e pudente paratus captiuare intellectu[m] meum
et in ijs et quibuslibet alijs iudicio iudicij ordinandoru[m] sed apostolice et alioz
pudentum et bonorum vtrorum

Soli deo gloria.

hora secunda Martinus.

¶ Cogimur ad h[ec] corone q[uo]d egre: d. d. illius obiecta mea simul plurima
opponit et rursum me ridere coegit et quanc[um] id voluiss[et] preterire. s[ed] vt or
dinatis iudicib: p[ro] offensa meam sententia declararem paucis respondeo. Primu[m]
opponit: q[uo]d Petrus prefabat electioni Hartb[ur]g. et h[er]eticas ap[osto]los 22. Credo
aut[em] nec ip[s]i d. d. videri per hoc p[ro]bati primatu[m] Petri si Petrus predicat. cum
in sup[er]iorib: ipse mihi responderit aliud esse ap[osto]latum et aliud administratione[m]
regimini. non recte g[er]it Petru[m] sic p[ro]dicando exercuisse administratione[m] res
gimini: alioquin et Stephanus erit primus et papa. q[uo]d et ipse predicauit et
multa fecit in populo. Et q[uo]d credit Hartb[ur]g. ap[osto]lo esse episcopu[m] ordinatu[m] a
Petro. sum content[us] vt credat quidquid voluerit. ego non credo nisi prober. It[em]
q[uo]d Petrus exercuerit primatu[m] in p[er]cussione Zinanie et Saphire potest dici sed
no[n] p[ro]batur. nam suscitauit mortuos q[uo]d et alij ap[osto]li fecerunt. Item q[uo]d ex
sant apostolos ne viderent esse eb[ri]os. nec hoc iudicij est primatus. cum vt dixi
egre: d. d. semper distinxerit primatu[m] ab om[n]ib: q[uo]d b[er]z administrationib: c[on]s[er]u[er]it.
Item q[uo]d Petrus ambulauit sup[er] mare et Bernbar: per mare interpreta[m]t[ur]
mundu[m] concedo. sed nihil ad primatu[m]. cum et nos calcare debeamus mundu[m].
Illud libens transseo de fide indefectibilitate rogante Christo p[ro]missa. credo
em fidem Petri nunq[ua]m coecidisse. et si ipse ceciderit a fide. Tunc em latro credidit
fide Petri. q[uo]d Petrus negauit. vt Aug: ait. longe aliud est fides q[uam] primatus.
Item illud q[uo]d Petrus dedit staterem p[ro] Christo et se in quo equipatus dicit
Christo. concedo. sed nihil ad primatu[m]. imo contra primatu[m]. nam mox sequit[ur]
vt et Hierony: interpreta[m]t[ur] ceteros ap[osto]los ideo offensos q[uo]d Petrum suscipi
carentur fore maiorem. ceperunt disputare quis esset maior. Ideo Christus
ad hoc paruo compescuit eorum ambitionem et sic sequentia tertus fors
tius pugnat contra primatum qua[m] precedentia p[ro] primatu[m]. Illud Iohannis
vltimo q[uo]d soli Petro dictum est. Sequere me. interprete Theophilo. sit in
telligendum non modo de genere martyrii sed et ordine magisterij. nego The
ophila[m]. cum q[uo]d Augustinus melius videatur sentire dicens sic. Sequere
me temporalia mala perferendo. et si Augustinus non diceret. ipse textus

R ij

Euangelij cōtinueret. Er̄t̄ em̄ sermo inter discipulos q̄ discipille non morer̄
cum audissent Ch̄st̄ā dicentē. si volo illum manere quid ad te tu me sequere.
Ideo manifestissimū est q̄ de genere martyrij z passionis imitatio ista intelli
genda sit. Quare ego rogo d. d. omittat noua adducere z presertim ea que nō
faciunt ad rem. cum z ego possem inducere illud act. 8. vbi apostoli miserunt
Petrū et Iohannē tanq̄ inferiores et actus. Iacobus sermone Petri z confes
sionis et mutauit. sed noluit hec et similia inducere. cum iam dudū cōcesserim
p̄matū honoris Petro. solumq̄ negauerim p̄matū potestatis sup̄ ceteros
apostolos. Nec est em̄ illa p̄sona. imo et p̄matū honoris quā deus non res
piciat. vt sup̄ius induxi. non aut̄ illa p̄sona p̄scatois z paupertatis. vt Ambrosius
referente doctore exposuit. Hieronimus em̄ melius de magnifica qualitate Pantani
interpretat̄ qua pseudap̄t̄ ad Sala: tanq̄ ab auctoritate Petri subuertere vol
uerunt. sum em̄ cōtentus optime q̄ d. d. suā p̄positionē p̄ auctoritates Hiero
Ambrosii: Bernhar: Leonis p̄firmavit. p̄cipue sup̄ hāc auctoritate. Tu es pe
trus. modo mea sententia vt in precedentib: dictū est eisdem et maiorib: auct
oritatib: z magis ad intentionē loquentib: confirmator habeatur. referens
hec queq̄ ad iudicium vt supra.

Eccius.

¶ Reuerend⁹ pater recludit hodie conclusa. z ea que velint accessoria z embles
mata in cōclusionē adiecit. Coroniā. regenti vt p̄ncipalia z adeo metamor
phosin curat. vt ignotē an in opponēte vt rudentem sit transformat. ad rem
brent⁹. Nunq̄ somniant illam p̄sequentiā Petrus predicauit q̄ fuit p̄mat⁹.
Dei credulitate meā de Matthea im̄pbat et t̄i rationē meā nō diluit. Mat
thias et ceteri apostoli fuerunt episcopi et non fuerunt ordinati a Ch̄st̄o nec
seip̄os ordinauerūt quare nō nisi a Petro fuerunt ordinati quē Ch̄st̄us pas
torē constituit. quare meū credat vel ad illud respondeat. De excusatione pet
ri imponit mihi nunq̄ cogitatū q̄ p̄matū sepauerim ab opib: administrat
ionis aliorū apostolorū. nunq̄ fuit mentis mee. imo allegant b. Gregorius alios
episcopos vocatos in p̄em sollicitudinē. nō in plenitudine p̄atis. De Bern
super transu Petri sup̄ mare. dicit̄ nihil facere ad p̄matū. de quo miror quō
dicere possit si Bernb: legit. nā ex intentione Bernhar: voluit p̄bare ex hoc p̄
matū Eugeni sup̄ alios. et totum mundū debere ei esse subiectū. non sic alijs
episcopis vel apostolis. De statere ex litera sequenti vult elicere oppositū. q̄
tamen non fecit. sed Ch̄st̄us murmur ap̄torum cōpescuit. At ego non meo
capite. sed sanctorū patrū verba sacre scrip̄: accipio. nam ex hoc b. Ambrosius
voluit denotari Petri reliquis sup̄iorē futurū. q̄ Augustinus in quest̄: Quā
gestatur expressissime. questio mihi non occurrit. quare nostro sensu non in
nitamur. sed sanctis p̄fibus: De fidei defectib: s̄tate transijt pater adducens ill
illud Augustini q̄ fides quā Petrus negauit latro in cruce seruauit. et ego
de illo dicto transeo. Sciat. t̄i reuerend⁹ pater q̄ sancti: Cypri: verbis Ch̄st̄i
inm̄? voluit nullas hereses Rome vel in alijs ecclesijs exortas. sicut p̄dicte dicit
q̄ in Ro: sede fuerunt ducenti z. z. pape. et tamen ante eorū amotionē nullas
definitive z sententiā ferendo in fide errauerit. Ad Theophilū quē p̄ suo natu
negat. siue alicuius vel auctoritatis vel rōnis inductū. miror q̄ Ecclesiasticos
p̄res ita contemnit. qui sophistas est admodum in sensus. Augustinus induxit quō
Theophilo non aduersat̄ Ch̄m loquūtū de genere martyrij. sed doceat vbi
Augustinus ordinē magisterij negauerit. cum ibidem tracta. 1. z 4. de Petro
fateatur eum fuisse abundantiore gratia vnum eundemq̄ p̄matū apostolū. Et
in epistola. 1. 6. z. in Ro: ecclesia inquit semp̄ apostolice cathedre v̄guit p̄matū
patris. quare non me roget vt conclusionē nostrā quā reputo veram. non des
sendam. suaq̄ adduxit de Petro misso in Samariā et per hoc p̄matū ab eo
ablatum. quasi nesciamus aliquē mittere seipsum. vt filium dei a patre et a se

ipso missum non nonster ista ventuari ceperunt. sed offita dudū fuerunt soluta
 per Alipharū. Johannē de turo: cre: et alios. q̄ si Petrus Jacobo cessit Hieros
 solimis in p̄silio. et loci z senectutis rōnem h̄is p̄matū petro nō aufert. sed vt
 videat aliquid facere tribuit p̄matū honoris Petro. forte velut ambitioso. cū
 ex me audierit Cyprianū. Hiero: z Anacletū. apostolos equalis fuisse honoris
 Ergo p̄matū honoris reuerend⁹ pater tribuit Petro quē sancti patres neg
 gant. contra p̄matū regimini negat Petro. quē concors sanctorū patrū sens
 tentia z concilij Constantinē Petro tribuit. Desinat ergo oro gloriarī se p̄tra
 tam sanctos patres. p̄tra tam celebre cōcilium se maiorib⁹ auctoritatib⁹ n̄rū.
 q̄ sepe ostenderit auctoritates p̄ eum inductas. p̄matū non negare alicuius
 sancti patris sententia. Quare potius cū grecis sero sapientib⁹: velut de Tro
 sanis dicitur tandē sapiat Roma: pontificem verum Christi vicariū. p̄imum
 in orbe tenere locum. sicut greci ipsi impator: patriarcha et p̄mates hoc cons
 fessi sunt z obedientiā fecerunt Roma. ecclesie anno. 1439: 22. Nouemb: 18. z
 sic fiat pax in dieb⁹ nostris que omnia vt supra cōmitto iudicio eorum. quorū
 interest et inererit. soli deo gloria.

¶ Non displicent omnia ferme que loquutus est egre: d. d. precipue illud Aug:
 q̄ apostolice cathedre principatus viguit semp in ecclesia Roma: si addidisset
 et vnum verbū scz principatus potestatis super omnes episcopos. et Bernhar:
 credo ro: quere tortum de ambulante Petro super mare. cum sequentia mans
 feste fidei tribuant ambulatōne illam. non p̄matū dicente Christo cū sub
 mergeret Pet⁹ modice fidei quare dubitasti. z q̄ cupit vt credam secū ap̄os
 ceteros fuisse ordinatos episcopos a Petro apostolo. modo non placet obles
 qui. cum omnes fuerunt episcopi equaliter Petro. vt textus per. Petrū induct⁹
 probat de Juda. Et episcopatū eius accipiat alter hec de isto.

¶ De episcopatu q̄ etiā Judas fuerit episcopus iuxta illud psal: z episcopatū
 eius accipiat alter. dico episcopatū ibi usurpari pro ap̄atu et non pro ordīne
 episcopali Nam apud plerosq̄ dubiū est an Judas etiā fuerit sacerdos. sed
 hoc nihil ad rem. exijt tñ Judas buccella sumpta quare dum in cena Christus
 ordinauerit discipulos sacerdotes Judas non fuit episcopus consecratus.
 Cōmitto hec iudicanda vt alia.

De Purgatorio.

Contra nonam conclusionem argumentat Eccius

¶ Non solū apud Theologos sed etiā in sacra scriptura. in sanctis p̄sibus
 habet q̄ vita hec p̄fens sit status z termin⁹ merendi z demerendi. quare ex
 stitentes in purgatorio amplius mereri nō posse z sic non maiorē gr̄am accipe
 hoc ita esse. p̄bo p̄ Jerim: 25. reddā eis sc̄dm opa eoz. et sc̄dm facta manuū
 eoz Ita etiā Paulus ait omnes nos manifestari oportet ante tribunal Ch̄i.
 vt referat vniūscuiq̄ pp̄ua corpis. put gessit siue bonū siue malū. scientes ergo
 timorē dñi hōib⁹ suademus. Adde Hierony: vt gradatim descendā eo loco
 ap̄m intelligentē. hoc dicit inq̄ q̄din in mundo positi pegrinamur a dño cōs
 uersatiōe bona id agamus. vt ei in futuro placere possim⁹. nō vt quidā putāt
 q̄ postea q̄ excesserimus e corpe ibi aliquid opantes. p̄mereamur. Idem fateē
 glossa ordinata. Frustra ḡ hō post corpe sibi hoc p̄mitte qd̄ hic compare nes
 glexit. Ita etiā intellexit Ambro: solum facta corpis alibi p̄mitari. Ex quib⁹
 quer cū gr̄a augeat exmeritoz r̄ndentia. et anie in Purgatorio nō poterūt alii
 quid opari meritoze. ex allegatis nō poterit etiā in eis augeri gr̄a. Subscribit
 ap̄tissime b. Aug: in Ench: c. 109. z 110. z reperit eadē vba p̄cipaliter q̄st: z
 de. 8. dulcē q̄ quest: post m̄ta. Quocirca ait hic omne meritū comp̄at q̄ possit
 post hanc vitā releuari quispiā vel grauari. nemo autē se speret qd̄ hic neglexit.
 cū obierit apud deū. p̄mereri. Cessat ḡ post mortē meritoz op̄is auctio. cessat
 et gratie auctio meritoz respondens.

Albarti

Eccius.

De purgatorio

